

Nr 1171

Av herr **Brundin** och herr **Andersson, Ingvar**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 57, med förslag till lag om otillbörlig marknadsföring, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1380 i Andra kammaren)

Lagstiftningsarbetet inom näringsrätten har av ålder präglats av en stark strävan att åstadkomma största möjliga nordiska rättslikhet. Detta har på en rad områden resulterat i lagar i de nordiska länderna, som nära överensstämmer med varandra. Lagstiftningarna om köp, avtal, skuldebrev, varumärken och patent är några exempel härpå. För det nordiska ekonomiska samarbetet har denna nordiska rättsgemenskap varit — och är självfallet fortfarande — av utomordentlig betydelse.

De nordiska utredningsförslagen rörande lagstiftning om otillbörlig konkurrens som framlades för några år sedan efter ett mångårigt och omfattande utredningsarbete innefattade en betydande överensstämmelse med varandra, ehuru de också uppvisade vissa olikheter. Vid remissbehandlingen mottogs det svenska lagförslaget mycket positivt.

Det är mot denna bakgrund ytterst beklagligt att regeringen nu framlägger förslag till lagstiftning på detta område som radikalt bryter denna nordiska lagstiftningstradition. Propositionen skiljer sig fundamentalt från de nordiska utredningsförslagen dels genom att den avser reglering enbart av den otillbörliga marknadsföringen medan övriga delar av den otillbörliga konkurrensen lämnas därhän, dels genom förslagen till organisatoriska lösningar. Alldeles oavsett hur man i och för sig värderar de senare kan denna särlösning för Sveriges vidkommande befaras medföra negativa återverkningar på det nordiska samarbetet, särskilt som några mer allvarliga försök inte synes ha gjorts från svensk sida att göra dessa förslag till föremål för verkliga överväganden på det nordiska planet.

Mot bakgrund av det ovan anförda är det angeläget att förslag snarast möjligt framläggas om revidering även av bestämmelserna om företagsspioneri och missbruk av företagshemlighet m. m. samt om bestickning och tagande av muta i näringsverksamhet, i enlighet med vad utredningen om illojal konkurrens på sin tid föreslog. Det är också av största vikt att garantier skapas för att skilda organisatoriska lösningar i de nordiska länderna icke leder till olika rättspraxis. Ett nära samråd och erfarenhetsutbyte mellan de organ som i respektive länder svarar för rättsutvecklingen på området måste därför komma till stånd.

Beträffande ekonomiskt förtal, som endast i speciella fall kan motverkas med den nu föreslagna lagen, framhåller departementschefen att frå-

gan om införande av allmänna bestämmelser i ämnet går långt utöver de nu aktuella problemen och därför får tas upp i annat sammanhang. Flera remissinstanser har uttalat att bestämmelser om ekonomiskt förtal är i hög grad önskvärda. Såsom framhålls i propositionen kan exempelvis felaktiga uppgifter som sprids i form av offentlig eller privat konsumentupplysning från allmänna organ, privata organisationer, massmedia eller enskilda personer medföra ekonomisk skada för dem som drabbas därav. Det är inte enbart ett företagarintresse utan i lika hög grad ett intresse för konsumenterna att sådana felaktiga uppgifter effektivt kan beivras och förhindras. Även i många andra sammanhang, t. ex. i samband med företagsnedläggningar, kan ekonomiskt förtal leda till allvarliga skadeverkningar för det enskilda företaget och därmed indirekt också för dem som är sysselsatta vid detta. Hithörande frågor bör alltså skyndsamt utredas och förslag till lagstiftning i ämnet föreläggas riksdagen.

Tillämpningen av generalklausulen anförtros enligt propositionen åt ett nybildat marknadsråd, som även skall handha de uppgifter som hittills åvilat näringsfrihetsrådet enligt konkurrensbegränsningslagen. Vi förutsätter att garantier skapas för att generalklausulen ej kommer att tillämpas så att den fria konkurrensen hämmas i onödan. Självfallet är det av yttersta vikt att rättsbildningen i marknadsrådet inte grundas på allmänt hållna subjektiva värderingar, utan att restriktioner i konkurrensen införes endast då det är fråga om konkurrensåtgärder som från moralisk synpunkt är otillbörliga.

I propositionen har departementschefen gjort ett försök till gränsdragning mellan tryckfrihetsförordningen och den nya lagen om otillbörlig marknadsföring. Det framlagda förslaget kan dock inte anses ge tillräcklig vägledning för rättstillämpningen i detta hänseende. En rad svårbedömda gränsfall kan förutses uppkomma under ett inledande skede av lagens tillämpning. Det synes därför önskvärt att det i motiven till lagen anges att den tryckfrihetsrättsliga ordningen, som är grundlagsfäst, måste ges företräde vid eventuella kollisioner. I anslutning härtill bör uttalas att, såvitt gäller reklam i tryckt skrift, behörigheten för konsumentombudsmannen, marknadsrådet och allmän domstol utanför tryckfrihetsprocessen skall begränsas till framställning, som uppenbarligen saknar betydelse för sådan information och åsiktsbildning som ingår i den allmänna opinionsbildningsprocessen.

Den i propositionen föreslagna ordningen att marknadsrådets beslut ej skall kunna överklagas är otillfredsställande från rättssäkerhetssynpunkt. Det måste oundgängligen uppstå komplikationer genom att samma marknadsföringsåtgärd kan bli bedömd både av allmän domstol enligt specialbestämmelserna och av marknadsrådet enligt generalklausulen. Eftersom en-

ligt propositionen marknadsrådet får behörighet att meddela förbud förenat med vite mot vissa marknadsföringsåtgärder, är det för den enskilde näringsidkarens rättssäkerhet av stor betydelse att förbudet kan bli föremål för prövning i annan instans än den som först prövat fallet. Rättssäkerheten kan, enligt vår mening, endast tryggas genom att talan kan föras mot marknadsrådets beslut vid allmän domstol.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

A att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa

1. att förslag skyndsamt utarbetas och föreläggs riksdagen angående revision av lagstiftningen även beträffande andra former av otillbörlig konkurrens än otillbörlig marknadsföring,

2. att åtgärder vidtages för att säkerställa största möjliga nordiska enhetlighet i rättstillämpningen i fråga om otillbörlig marknadsföring,

3. att förslag om lagbestämmelser om ekonomiskt förtal snarast utarbetas och förelägges riksdagen;

B att riksdagen måtte besluta

1. att, såvitt gäller reklam i tryckt skrift, behörigheten för konsumentombudsmannen, marknadsrådet och allmän domstol utanför tryckfrihetsprocessen skall begränsas till framställning, som uppenbarligen saknar betydelse för sådan information och åsiktsbildning som ingår i den allmänna opinionsbildningsprocessen,

2. att marknadsrådets beslut må kunna överklagas vid allmän domstol.

Stockholm den 21 april 1970

Paul Brundin (m)

Ingvar Andersson (m)

Nr 1172

Av herr **Pettersson, Harald, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 57, med förslag till lag om otillbörlig marknadsföring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1379 i Andra kammaren)

Stockholm den 21 april 1970

Harald Pettersson (cp)

Karl Pettersson (m)

Per Blomquist (m)